



KÖNYVTÁRI KIHÍVÁS - BESZÁMOLÓ

Kultúráközvetítés, közösségformálás,
olvasásnépszerűsítés, szemléletformálás, személyes
kapcsolat, nyugalom, kikapcsolódás = KÖNYVTÁR

Bakó Ildikó

könyvtárigazgató

KERTÉSZ LÁSZLÓ VÁROSI KÖNYVTÁR

Hajdúböszörmény

Tartalom

1. Bevezető.....	2
2. Beszéljenek a számok kategóriáinként.....	4
2.1. Olvasóközönség-növekedés:	4
2.2. Kölcsönzésnövekedés:	6
2.3. Látogatószám-növekedés a könyvtári programok tekintetében:	7
2.4. Gyermekolvasószám-növekedés:	9
3. Zárzó	11
4. Melléklet	12

1. Bevezető

A hajdúböszörményi Kertész László Városi Könyvtár nyilvános, általános gyűjtőkörű, közművelődési feladatokat ellátó közkönyvtár, melynek alapvető feladata a város lakosságának könyvtári ellátása.

A Kertész László Városi Könyvtárat 1950-ben alapította Hajdúböszörmény Járási Jogú Városi Tanácsa. A könyvtár mostani helyén (Hajdúböszörmény, Bocskai István tér 2.) 1990 óta működik. Az önkormányzat határozata alapján, 2004. április 01-től viseli az intézmény Kertész László költő-tanár nevét.

Mint nyilvános közkönyvtár, Hajdúböszörmény város, ideértve a közigazgatásilag a városhoz tartozó Hajdúvidet, Nagypródot, Bodaszőlőt is, teljes lakosságának könyvtári ellátását biztosítja.

Könyvtárunk kulturális területen ingyenes rendezvényeivel, programjaival széles rétegek számára biztosít részvételi lehetőségét, **a közösséghez tartozás élményét. Programjaival és szolgáltatásaival kapcsolatot teremt az emberek között, támogatja a helyi közösségek létrejöttét.**

A Kertész László Városi Könyvtár kis létszámú intézmény, **munkatársai elkötelezettek** abban, hogy Hajdúböszörmény Város lakosságának korszerű és minőségi szolgáltatást nyújtsanak. A könyvtár szolgáltatásai és gyűjteményének szervezése a felhasználói igények, a folyamatos visszajelzések alapján alakulnak.

Könyvtárunk állományából a felhasználói igényekhez igazodva kiemelések kerültek kialakításra:

Felnőtt könyvtár:

- **„Könyv utca 2”** elnevezésű, a 14-18 éves korosztálynak szóló ifjúsági irodalom és jelentős képregény állomány.
- **Idegen nyelvű gyűjteményrész:** válogatott klasszikus és szórakoztató szépirodalmi könyvekből nagyrészt világnyelveken: angol, német, spanyol.
- **„Zöld Sarok”** néven a fenntartható fejlődés, tudatos fogyasztás, környezetvédelem, biodiverzitás témákkal foglalkozó gyűjteményrész.
- **Helyismereti gyűjtemény és elektronikus cikkgyűjtemény**

- Csaknem 100 féle periodika, napi-, heti- és havi-lapok, folyóiratok találhatóak gyűjteményünkben.

Kiemelt gyűjtemények a gyermekkönyvtárban:

- **Olvasástanulást segítő dokumentumok**
- **Diafilmek:** a gyűjteményt mesefilmek, nagyobb gyerekeknek szóló regények filmváltozatai és ismeretterjesztő diafilmek alkotják.
- **Idegen nyelvű könyvek:** főként angol és német nyelvű mesék és ismeretterjesztő művek tartoznak a gyűjteménybe, amelynek létrehozását a fiatalabb generációk egyre stabilabb nyelvismerete indokolta.

Elektronikus katalógusunk pontos képet ad könyvtárunk állományáról:

<https://katalogus.vk-hajduboszormeny.bibl.hu/>

A Kertész László Városi Könyvtár fokozottan jelen van városunk kulturális életében. Ennek érdekében rengeteg programot szervezünk, például gyermekfoglalkozásokat, író-olvasó találkozókat, kiállításokat, ugyanakkor közösség-szervező tevékenységet is végzünk.

Büszkék vagyunk a Remény KertÉSZei csoportunkra és a már 3 éve töretlen sikerrel működő Hajdúböszörményi Könyvklubra.

Fontos feladatunknak tartjuk a fenntarthatóságra, környezettudatosságra nevelést, az alkalmazkodó, élhető város, a klímatudatos gondolkodás elősegítését, erősítését városunkban. Ennek érdekében **Zöld programokat, rendezvényeket, szemléletformáló előadásokat** szervezünk. Bekapcsolódtunk a Jane Goodall alapította Rügyek és gyökerek mozgalomba, célunk **a fiatal generáció szemléletformálása cselekvésen keresztül.**

Nagy hangsúlyt fektetünk **a könyvtár kertjének ápolására**, mely lehetőséget ad a szabadban történő olvasásra, kikapcsolódásra, a madár- és rovarvédelemre, virágágyások létrehozására. **Fűszer- és gyógynövénykertet, magaságyást, komposztálót és esővízgyűjtőt** tartalmazó kertünk **közösségi programok szervezésére is kiválóan alkalmas.**

A fenntartói irányelvekkel összhangban nagyon fontosnak tartjuk **a helyi civil szervezetekkel történő együttműködést.** A civil szervezetek a társadalom alapvető egységei, amelyek folyamatosan hozzájárulnak a közös helyi értékek

mindennapi megvalósulásához. Közösségteremtő tevékenységüknek köszönhetően pedig hasznos partnerei intézményünknek is.

Önkéntesek is segítik könyvtárunk munkáját. Ez a lehetőség építi a könyvtárosok és a használók közötti kapcsolatokat, ugyanakkor segíti a könyvtárosok munkáját.

2. Beszéljenek a számok kategóriánként

A hajdúböszörményi Kertész László Városi Könyvtár alapkategóriában jelentkezett a Kulturális és Innovációs Minisztérium 2024. évi **Könyvtári Kihívás** című pályázatára.

A pályázati kiírásban szereplő 4 értékelési szempont alapján az alábbi eredményeket értük el.

2.1. Olvasóközönség-növekedés:

OLVASÓKÖZÖNSÉG-NÖVEKEDÉS				
2023/2024	beiratkozott / regisztrált olvasók (használók) száma	2024/2025	beiratkozott / regisztrált olvasók (használók) száma	
2023. dec.	98	2024. dec.	187	+90,82 % növekedés
2024. jan.	148	2025. jan.	203	+37,16 % növekedés
2024. feb.	142	2025. feb.	215	+51,41 % növekedés
2024. márc.	163	2025. márc.	187	+14,72 % növekedés
2024. ápr.	162	2025. ápr.	249	+53,70 % növekedés
2024. máj.	141	2025. máj.	187	+32,62 % növekedés
	854		1228	+43,79 % növekedés

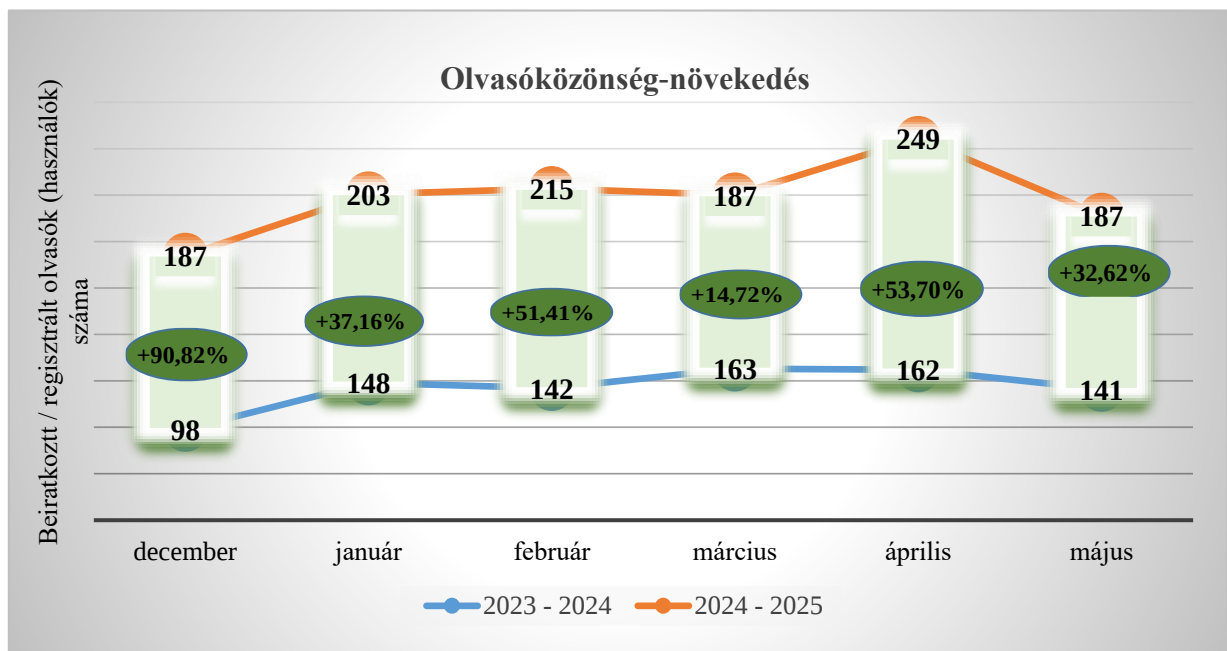
A beiratkozott/regisztrált használók száma a felmérés ideje alatt folyamatos növekedést mutatott, összességében az összehasonlított hónapok tekintetében 43,79% nőtt az olvasói létszám. Ezt az emelkedést több tényező is befolyásolta ebben az időszakban:

- Bízunk benne, hogy leginkább könyvtár- és szolgáltatásnépszerűsítő tevékenységünk kapcsán érkeztek hozzánk a legtöbben.

- Ugyanakkor figyelembe kell venni a megnövekedett könyvek árát és a családok életszínvonal csökkenését, melyet az infláció és a rossz gazdasági helyzet, az alacsony munkabérek eredményeznek.
- Utolsóként pedig meg kell említeni, hogy 2025. januárjától már 25 év alatt ingyenes a beiratkozás a könyvtárakba.

Az adott hónap olvasóközönség létszámadatait több helyről összesítettük:

- HUNTEKA integrált könyvtári rendszer adatbázisából az adott hónapban beiratkozott olvasók száma
- könyvtári szolgáltatást igénybe vevő regisztrált felhasználók nyilvántartása



2.2. Kölcsönzésnövekedés:

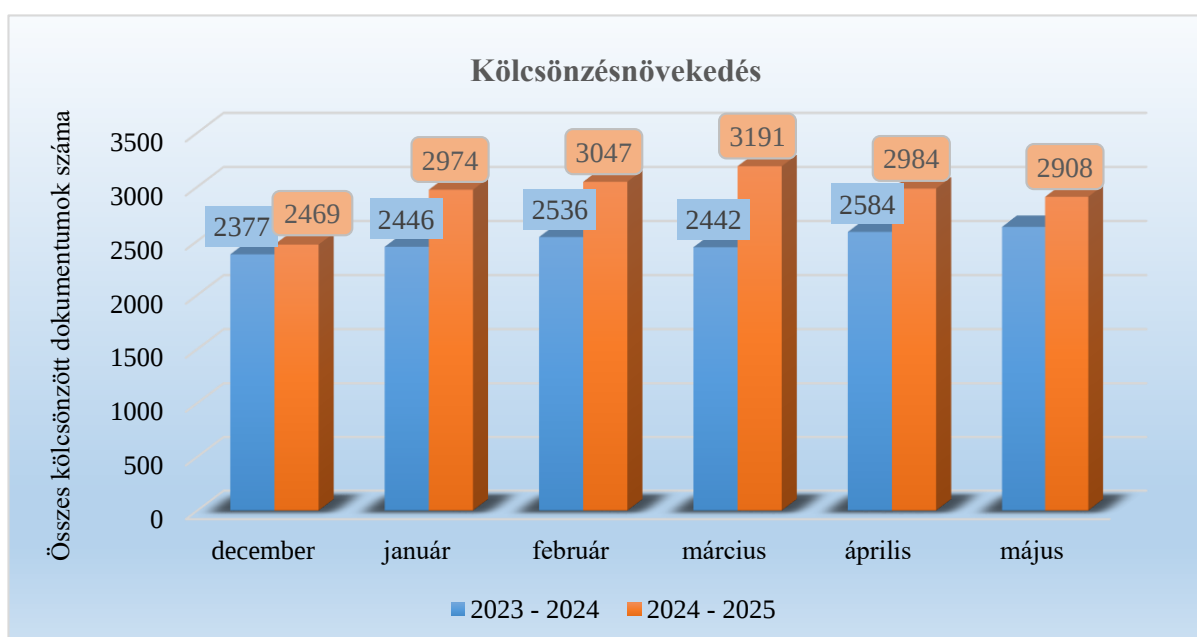
KÖLCSÖNZÉSNÖVEKEDÉS				
2023/2024	összes kölcsönzött dokumentumok száma	2024/2025	összes kölcsönzött dokumentumok száma	
2023. dec.	2377	2024. dec.	2467	+ 3,79 % növekedés
2024. jan.	2446	2025. jan.	2974	+21,59 % növekedés
2024. feb.	2536	2025. feb.	3047	+20,15 % növekedés
2024. márc.	2442	2025. márc.	3191	+30,67 % növekedés
2024. ápr.	2584	2025. ápr.	2984	+15,48 % növekedés
2024. máj.	2630	2025. máj.	2908	+10,57 % növekedés
	15015		17571	+17,02 % növekedés

Kölcsönzések tekintetében összeségében 17,02 % nőtt a kölcsönzött dokumentumok száma.

Az adatok forrása:

- a HUNTEKA integrált könyvtári rendszer (kölcsönzött dokumentumok száma a megadott hónapban)
- folyóiratkölcsönzés nyilvántartása

Könyvkiállításokkal és könyvajánlók készítésével igyekeztünk a kölcsönzési kedvet erősíteni. (Új könyveink, Állatbarát könyvtár program, Nincs időm olvasni kihívás, A Hajdúböszörményi Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal közös könyvajánló egészségtudatos szemléletformálás tekintetében.)



2.3. Látogatószám-növekedés a könyvtári programok tekintetében:

LÁTOGATÓSZÁM-NÖVEKEDÉS A KÖNYVTÁRI PROGRAMOK TEKINTETÉBEN				
2023/2024	összes könyvtári programokon és rendezvényeken részt vevők száma	2024/2025	összes könyvtári programokon és rendezvényeken részt vevők száma	
2023. dec.	740	2024. dec.	1038	+40,27 % növekedés
2024. jan.	1220	2025. jan.	1361	+11,56 % növekedés
2024. feb.	1497	2025. feb.	1670	+11,56 % növekedés
2024. márc.	1328	2025. márc.	1684	+26,81 % növekedés
2024. ápr.	1413	2025. ápr.	2217	+56,90 % növekedés
2024. máj.	1480	2025. máj.	1780	+20,27 % növekedés
	7678		9750	+26,98 % növekedés

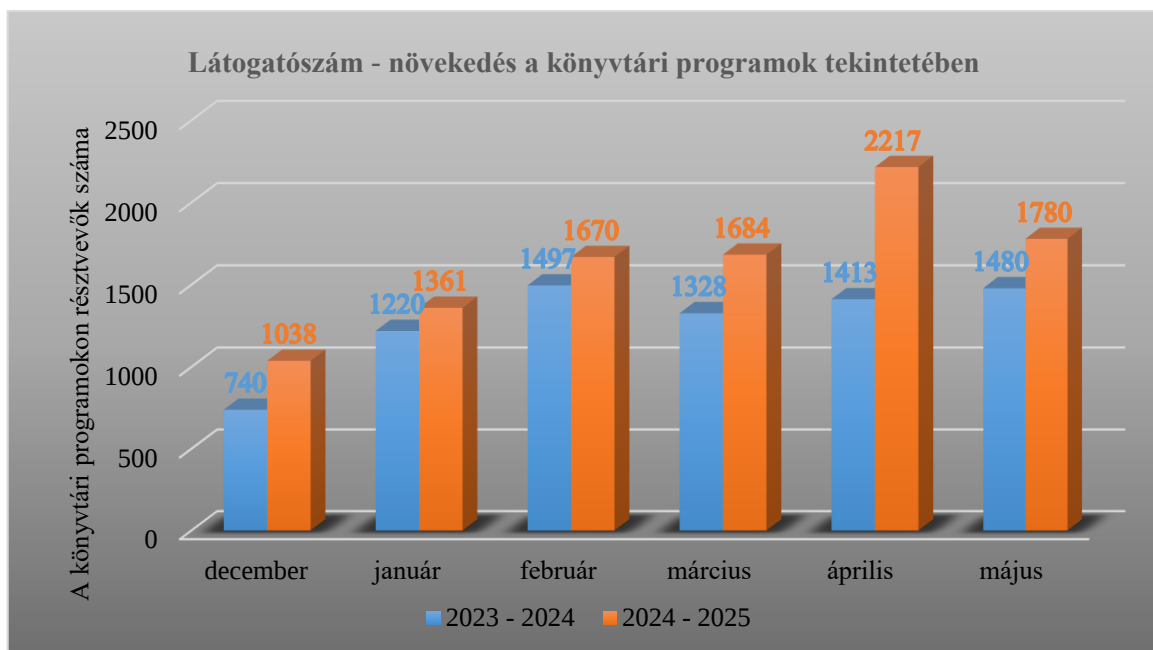
A pályázati időszak alatt a könyvtári rendezvények száma 133 volt. Ez 30,39 % -os növekedést mutat az előző időszak rendezvényeinek számához (102) viszonyítva.

A felnőtt könyvtárban a következő különleges programokkal készültünk a város lakosainak:

- **Világjáró Olvasónk** mesélt Nepáli útjáról,
- **Karácsonyi filmes kvízre** vártuk csapatok jelentkezését.
- **Irodalmi Kávéház** rendeztünk be az olvasóteremben, amely a századfordulós kávéházak hangulatát idézte kabaréjelenetekkel megfűszerezve.
- A **Nemzetközi Könyvajándékozási Nap** keretén belül számos szeretettel csomagolt meglepetés könyv várta a város lakosait könyvtárunkban és a könyvtár környékén, melyet olvasóink az intézmény facebook oldalán köszöntek meg.
- **Klímaváltozással és tudatos kertgondozással** kapcsolatos előadásokat hallgathattak meg látogatóink neves szakemberektől.
- **Helyismereti ankét** programunkon felhívtuk a figyelmet a helytörténetkutatás jelentőségére.
- **Versíró pályázatunk**, melyet névadónk 90. születésnapja alkalmából hirdetünk meg óriási sikerrel zárult.

- A versek fontosságáról emlékeztünk meg a **József Attila emlékére meghirdetett versszínházi programunkon**.
- **Tavaszi barkácsoló** programunkra családokat vártunk, ahol madáritatót készítettünk agyagból.
- **Tari Annamária** segítségével kerestük a választ a „Hol a boldogság mostanában?” kérdésre.
- Minden hónapban hívtuk és vártuk az érdeklődőket a **Hajdúböszörményi Könyvklub** programjaira.

A könyvtári programokon résztvevők számának forrása a Könyvtárhasználat adatforrásai 1. – Munkanapló 2025. évre – A könyvtári programok és a résztvevők száma táblázat adatai.



2.4. Gyermekolvasószám-növekedés:

GYERMEKOLVASÓSZÁM-NÖVEKEDÉS				
2023/2024	14 évalatti beiratkozott /regisztrált olvasók	2024/2025	14 évalatti beiratkozott /regisztrált olvasók	
2023. dec.	25	2024. dec.	42	+68,00 % növekedés
2024. jan.	40	2025. jan.	63	+57,50 % növekedés
2024. feb.	43	2025. feb.	59	+37,21 % növekedés
2024. márc.	57	2025. márc.	73	+28,07 % növekedés
2024. ápr.	61	2025. ápr.	143	+134,43 % növekedés
2024. máj.	59	2025. máj.	71	+20,34 % növekedés
	285		451	+58,24 % növekedés

A gyermekolvasó létszám alakulása meghaladta az 50 százalékot. Rengeteg programmal és egy új kezdeményezéssel is készültünk a kihívás időszakában a gyermek olvasóknak.

A gyermekkönyvtárba a kihívás időszakában több, mint 70 alkalommal érkeztek óvodai- és iskolai csoportok könyvtárhasználati foglalkozásokra, olvasás- és szövegértést fejlesztő foglalkozásra, illetve személyiség- és képességfejlesztő foglalkozásra a következő témákban:

Advent, tészta készítés - főzés, téli olvasmányok, téli mesevilág, utazás, farsang, kupakkaland – újrahasznosítás, bolygók, dínók – ősrobbanás, várak-lovagok, tavaszi könyvek – állatok, Víz világnapja, Költészet napja, húsvét, anyák napja, Madarak és fák napja, lovak és pónik, pünkösdi népszokások, környezetvédelem – óceánok.

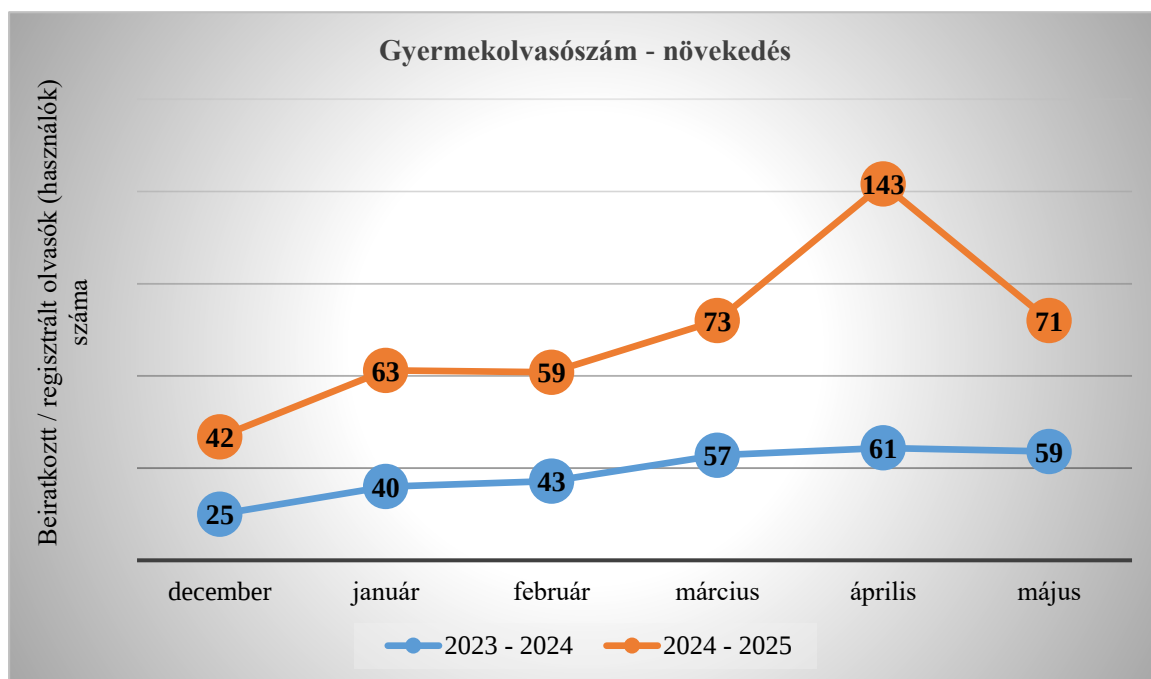
Könyvtári Kvízt hirdettünk játékos kedvű 3-4. osztályos gyerekeknek agyafúrt kérdésekkel.

Ovikönyvtár kezdeményezés indult el a városban, melynek aktív részesei lettünk. Munkamegbeszélés keretében találkoztunk a kis ovis könyvtárosokkal, akikkel megvitattuk a kölcsönzési rendszerüket és megbeszéltük, hogy a jövőben is támogatjuk egymás munkáját.

Kitelepültünk a Debreceni Egyetem Gyakorló Óvodájába a Költészet napja alkalmából, a Kincskereső Óvodába a húsvét kapcsán papírszínházi előadással készültünk, a városi gyereknapon pedig nagy standdal vártuk a családokat.

Az adatokat több helyről összesítettük:

- HUNTEKA integrált könyvtári rendszer adatbázisából az adott hónapban beiratkozott 14 év alatti olvasók száma
- könyvtári szolgáltatást igénybe vevő 14 év alatti regisztrált felhasználók nyilvántartása



Programjainkról készült beszámolókat a Kertész László Városi Könyvtár facebook oldalán követhetik nyomon, illetve a hamarosan elkészülő új honlapunkon:

www.hbkonyvtar.hu

https://www.facebook.com/kerteszlaszlovarosikonyvtar/?locale=hu_HU

3. Zárszó

Minden munkatársam nevében elmondhatom, hogy a társadalmi és környezeti kihívásokhoz való folyamatos alkalmazkodás szellemében végezzük munkánkat. A könyvtár kultúra- és információközvetítő, közösségépítő, jelképes évi összegért igénybe vehető szolgáltatásai mellett **innovációként Zöld Könyvtári Stratégiánk** szemléletformáló tevékenységei, rendezvényei szolgálják a város lakosságát.

Számokkal is lehet mérni a hatékonyságot, viszont nem feltétlenül csak a számok tükrözik a munkánk eredményét, hanem a személyes emberi kapcsolatok és személyes sorsok alakulása is fontos szempont. A személyesség a bizalom új formája világunkban. Egy kedves szó, egy kedves mosoly, egy figyelmes könyvajánlás biológiai szinten csökkenti a stresszt. **A könyvtár visszaadja a FIGYELEM fontosságát. Kevesebb stressz, több személyesség! Ezt kapja a felhasználó intézményünkben.**

Ugyanakkor mi könyvtárosok a digitális médiafogyasztás korában nagyon sokat segíthetünk, hiszen **a kritikus gondolkodásra, forráskritikára taníthatjuk a lakosságot és a fiatalokat.** Ma már az is élmény lehet, ha valaki NEM-et tud mondani az online tér csábításának. A könyvtár ebben a zaklatott világban a nyugalom megtestesítője, a nyugodt jelenlét miatt érkeznek a felhasználók. Megnyugvást, biztonságot és bizalmat kapnak a könyvtárban, a hihetetlen mennyiségű ingerrel szemben, ami éri a világból őket.

Azt gondolom mai világunkban a figyelem, a személyesség, a közösségépítés, a kritikus gondolkodásra és fenntarthatóságra ösztönzés az intézményünk sikerességének titka, amely az elhivatott kulturális szakember munkatársak nélkül nem működne.

Hajdúböszörmény, 2025. 06. 13.



Tisztelettel: Bakó Ildikó könyvtárigazgató

4. Melléklet

Számadatok összesítése:

Kertész László Városi Könyvtár - Könyvtári kihívás					
	beiratkozott / regisztrált olvasók (használók) száma (Huntéka + regisztráltak: olv.sz., rendezvények, gyerekk.)	összes kölcsönzött dokumentumok száma (Huntéka + folyóiratkölcsönzés nyilvántartás)	összes könyvtári programokon és rendezvényeken részt vevők száma (statisztika jelenléti ívek alapján: felnőttek. + gyerekk.)	14 év alatti beiratkozott /regisztrált olvasók (használók) száma (Huntéka + regisztráltak))	könyvtári rendezvények száma (felnőttek. + gyerekk.)
2023/2024	854	15015	(6285 + 1393) 7678	285	(46 + 56) 102
2023. dec.	(98 + 0) 98	2377	(614 + 126) 740	25	(4 + 6) 10
2024. jan.	(107 + 41) 148	2446	(987 + 233) 1220	40	(7 + 11) 18
2024. feb.	(101 + 41) 142	2536	(1257 + 240) 1497	43	(7 + 9) 16
2024. márc.	(91 + 72) 163	2442	(1129 + 199) 1328	57	(7 + 8) 15
2024. ápr.	(102 + 60) 162	2584	(1154 + 259) 1413	61	(12 + 8) 20
2024. máj.	(99 + 42) 141	2630	(1144 + 336) 1480	59	(9 + 14) 23
2024/2025	1228	17571	(7374 + 2376) 9750	451	(56 + 77) 133
2024. dec.	(110 + 77) 187	2467	(836 + 202) 1038	42	(7 + 8) 15
2025. jan.	(149+54) 203	(2964+10) 2974	(1060+301) 1361	63	(7 + 14) 21
2025. feb.	(144+71) 215	(3035+12) 3047	(1404+266) 1670	59	(9 + 11) 20
2025. márc.	(135+52) 187	(3174+17) 3191	(1420+264) 1684	73	(12 + 11) 23
2025. ápr.	(159+90) 249	(2946+8) 2984	(1361+856) 2217	(83+60) 143	(12 + 22) 34
2025. máj.	(132+55) 187	(2896+12) 2908	(1293+487) 1780	71	(9 + 11) 20
	43,79%	17,02%	17,32 % 70,56 % 26,98 %	58,24%	21,73 % 37,5 % 30,39%